
Document de ședință

B9-0339/2021

7.6.2021

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarațiilor Consiliului și Comisiei

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la represiunea sistematică din Belarus și consecințele acesteia pentru
securitatea europeană în urma răpirilor dintr-un avion civil al UE interceptat de
autoritățile belaruse
(2021/2741(RSP))

Pedro Marques, Tonino Picula, Robert Biedroń
în numele Grupului S&D

Rezoluția Parlamentului European referitoare la represiunea sistematică din Belarus și consecințele acesteia pentru securitatea europeană în urma răpirilor dintr-un avion civil al UE interceptat de autoritățile belaruse (2021/2741(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Belarus, în special cea din 26 noiembrie 2020 referitoare la încălcările continue ale drepturilor omului în Belarus, în special asasinarea lui Raman Bandarenka¹, și cea din 17 septembrie 2020 referitoare la situația din Belarus², precum și recomandarea sa din 21 octombrie 2020 adresată Consiliului, Comisiei și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate privind relațiile cu Belarus³,
  - având în vedere declarațiile emise în numele UE de către Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, în special cea din 24 mai 2021 referitoare la devierea forțată a zborului Ryanair FR4978 către Minsk la 23 mai 2021,
  - având în vedere concluziile Consiliului European din 24 mai 2021 referitoare la Belarus,
  - având în vedere declarația comună a miniștrilor de externe ai G7 și a Înaltului Reprezentant din 27 mai 2021,
  - având în vedere raportul raportorului Mecanismului Moscova al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) din 5 noiembrie 2020 privind presupusele încălcări ale drepturilor omului legate de alegerile prezidențiale din 9 august 2020 din Belarus,
  - având în vedere Convenția de la Chicago privind aviația civilă internațională, semnată la 7 decembrie 1944, și Convenția de la Montreal pentru combaterea actelor ilicite îndreptate împotriva siguranței aviației civile, încheiată la 23 septembrie 1971,
  - având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, la 23 mai 2021, la ordinul direct al lui Aleksandr Lukașenko, autoritățile belaruse au interceptat zborul Ryanair FR4978, plecat din Atena, cu puțin timp înainte de a părăsi spațiul aerian belarus pentru a ateriza la Vilnius și l-au deviat către aeroportul din Minsk sub pretextul unei false amenințări cu bombă, punând astfel grav în pericol securitatea aviației internaționale și siguranța tuturor pasagerilor și membrilor echipajului de la bord;
- B. întrucât, la aterizare, jurnalistul belarus Raman Pratasevici și partenera sa, studenta rusă

---

¹ Texte adoptate, P9_TA(2020)0331.

² Texte adoptate, P9_TA(2020)0231.

³ Texte adoptate, P9_TA(2020)0280.

Sofia Sapiega, au fost reținuți și împiedicați să își continue zborul către Vilnius, împreună cu majoritatea celorlalți 170 de pasageri care, potrivit relatărilor, s-ar fi aflat la bord;

- C. întrucât Raman Pratasevici – cofondator și fost redactor-șef al canalului de opoziție Nexta, o sursă importantă de informații independente pentru cetățenii belaruși – a contribuit la dezvăluirea represiunii sistematice exercitate de către regim și a încălcărilor grave ale drepturilor omului și a trăit în exil în Polonia și Lituania din 2019, pentru a evita persecuțiile și acuzațiile penale fabricate; întrucât deținerea sa ilegală și supunerea sa unui tratament inuman de către regimul belarus, inclusiv mărturisirea forțată în cadrul unui interviu înscenat transmis de televiziunea de stat belarusă, reprezintă o preocupare majoră pentru comunitatea internațională și subliniază caracterul urgent al unei acțiuni coordonate la nivel internațional, în special având în vedere că Belarus rămâne singura țară europeană care aplică încă pedeapsa capitală, nefiind, prin urmare, membru al Consiliului Europei;
- D. întrucât acest incident constând în interceptarea unei aeronave civile este un act de terorism de stat, care nu constituie doar o încălcare gravă a convențiilor internaționale în domeniul siguranței aviației, ci evidențiază și consecințele internaționale ale represiunii continue, constante din Belarus pentru securitatea din Europa și demonstrează indubitabil că regimul a devenit o amenințare la adresa păcii și securității internaționale;
- E. întrucât, ca urmare a răpirii lui Raman Pratasevici dintr-un avion civil al UE care zbura între două capitale ale UE, activiștii opoziției belaruse exilați în statele membre ale UE se tem în prezent pentru siguranța lor personală, iar poporul belarus continuă să își riște viața pentru libertatea politică și personală și este supus unei violențe și represiuni continue de către autoritățile de stat, inclusiv unor acte de tortură și rele tratamente bine documentate;
- F. întrucât, la 31 mai 2021, Belarus a anunțat o înăsprire severă a normelor deja stricte care limitează capacitatea cetățenilor de a ieși din țară, blocând, în esență, toate punctele de trecere a frontierei terestre; întrucât Federația Rusă a reținut mai mulți activiști ai opoziției din Belarus care au fugit la Moscova și continuă să sprijine regimul belarus; întrucât aceste ultime evoluții, împreună cu interceptarea avionului civil al UE, pot pune în pericol și mai mult siguranța personală, sănătatea și viața cetățenilor belaruși supuși represiunii și fugari din țară;
- G. întrucât poporul din Belarus îndură violențele și represiunile ordonate de stat, inclusiv tortura și relele tratamente, de la izbucnirea protestelor după alegerile prezidențiale falsificate masiv din 9 august, așadar, deja de 10 luni; întrucât acest lucru este însoțit de încălcări continue ale drepturilor omului și ale libertăților fundamentale, inclusiv ale drepturilor lucrătorilor, precum și de o reprimare continuă a organizațiilor societății civile și a canalelor media, platformelor online și jurnaliștilor independenți, după cum o demonstrează reprimarea celui mai influent canal media online Tut.by;
- H. întrucât, în raportul său din 5 noiembrie 2020, raportorul Mecanismului Moscova al OSCE a evaluat încălcările grave ale drepturilor omului comise de autoritățile belaruse ca răspuns la demonstrațiile și protestele pașnice drept masive, sistematice și dovedite fără echivoc;

- I. întrucât represiunea sistematică din Belarus a dus deja la deținerea a peste 470 de prizonieri politici, fapt documentat de Centrul pentru drepturile omului Viasna, la reținerea sau amendarea a peste 35 000 de persoane, la deschiderea a peste 3 000 de cazuri penale împotriva unor cetățeni pașnici pentru participarea la proteste antiguvernamentale, la existența a peste 4 000 de cazuri documentate de tortură și rele tratamente și deja la pierderea vieții mai multor persoane;
- J. întrucât numeroase relatări indică o escaladare a represiunii împotriva prizonierilor politici din Belarus, care sunt supuși unor condiții de detenție și acte de tortură inumane, ce le pun viața în pericol; întrucât activistul și deținutul politic Vitold Așurak a murit în închisoare, afirmându-se că ar fi fost victima unui atac de cord, iar Sțiapan Latipau a încercat să se sinucidă în sala de judecată după ce anchetatorii l-au amenințat că îi vor urmări penal familia și vecinii dacă nu pledează vinovat de incitare la tulburări sociale;
- K. întrucât activiști pentru drepturile omului și personalități din opoziție, cum ar fi Pavel Seviarineț, Iauhen Afnahel, Andrei Voinici, Maksim Viniarski, Pavel Iuhnevici, Dzmitri Kazlou și Irina Șceasnaia, au fost condamnați la pedepse de până la șapte ani de închisoare pentru acuzații fabricate de extremism, iar alți activiști sunt pasibili de pedepse similare în viitorul apropiat,
1. îndeamnă autoritățile belaruse să îi elibereze imediat și necondiționat pe jurnalistul belarus Raman Pratasevici și pe partenera sa, Sofia Sapięga, precum și pe toți ceilalți prizonieri politici și persoane deținute pentru participarea la proteste împotriva fraudei electorale, a violenței și a represiunii sau pentru exprimarea sprijinului pentru aceste proteste; condamnă ferm actele de violență și de represiune întreprinse de către autoritățile de stat din Belarus și, în special, detenția ilegală, tortura, relele tratamente în detenție și urmărirea penală a cetățenilor pașnici, solicitând încetarea imediată a acestor acte, și își exprimă sprijinul și solidaritatea cu societatea belarusă;
  2. solicită o evaluare aprofundată și atentă a consecințelor răpirilor dintr-un avion civil interceptat, nu numai pentru transportul aerian internațional și siguranța aviației, ci și pentru securitatea generală în Europa și, mai presus de toate, pentru siguranța cetățenilor belaruși exilați sau care solicită adăpost sau azil în statele membre ale UE; în acest sens, ia act de directiva de siguranță emisă de Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (AESa) la 2 iunie 2021, prin care se solicită statelor membre ale UE să prevadă evitarea spațiului aerian din Belarus, precum și de decizia Consiliului din 4 iunie 2021, care interzice survolarea spațiului aerian al UE de către transportatorii belaruși de toate tipurile și accesul acestora pe aeroporturile din UE;
  3. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la represiunea sistematică din Belarus, în desfășurare încă de la începerea protestelor după alegerile prezidențiale falsificate masiv din 9 august 2020, precum și cu privire la teroarea deplină împotriva întregii populații și la atmosfera de impunitate din țară;
  4. solicită să fie anchetați rapid și efectiv toți autorii actelor de brutalitate fără precedent împotriva protestatarilor, a celor care au sprijinit protestele, a jurnaliștilor independenți, a bloggerilor care au raportat despre proteste și a simplilor trecători, precum și împotriva sindicaliștilor, a studenților, a organizațiilor de femei și a reprezentanților minorităților naționale;

5. îndeamnă comunitatea internațională ca, în absența voinței autorităților belaruse de a institui statul de drept și mecanisme de tragere la răspundere, să ia măsuri pentru a contribui la obținerea probelor privind infracțiunile și la asigurarea anchetării și urmării penale a celor responsabili de-a lungul întregului lanț de comandă și până la cel mai înalt nivel din stat;
6. salută inițiativele mai multor state membre ale UE de a aplica principiul jurisdicției universale și de a aduna dovezi și a pregăti acțiuni în justiție împotriva autorilor represiunii din Belarus și încurajează toate celelalte state membre ale UE să le urmeze exemplul; solicită un sprijin activ pentru toate inițiativele internaționale care urmăresc să combată impunitatea din Belarus, cum ar fi Platforma internațională împotriva impunității și Centrul pentru justiție de la Vilnius; solicită suspendarea participării Belarusului la Interpol;
7. invită Consiliul să ajungă rapid la un acord și să pună în aplicare sancțiuni economice, care trebuie să fie substanțiale și să aibă, pe cât posibil, un efect imediat asupra regimului belarus, a susținătorilor acestuia și a actorilor economici care continuă să asigure supraviețuirea regimului; cere ca aceste sancțiuni economice să vizeze băncile și întreprinderile de stat controlate direct de regim sau strâns legate de interesele de afaceri ale regimului prin intermediul unei rețele personale sau cunoscute pentru concedierea angajaților lor pentru participarea la greve sau proteste; solicită ca sancțiunile sectoriale să vizeze în special industria țiteiului și a produselor petroliere, a potasei, a oțelului și a prelucrării lemnului, precum și ca problema contrabandei cu țigări să fie investigată și soluționată, deoarece aceasta a devenit o sursă importantă de venituri pentru regimul din Belarus; solicită, de asemenea, încetarea cooperării cu băncile de stat din Belarus și a finanțării lor, precum și limitarea liniilor de credit de la băncile internaționale pentru băncile filiale din Belarus;
8. invită Comisia și statele membre să refuze ferm orice tip de ajutor financiar pentru regimul belarus și, în consecință, să refuze orice linie nouă de credit pentru bănci belaruse și de asemenea să stopeze toate investițiile în proiecte de infrastructură sau energetice în Belarus; invită Comisia să adopte măsuri pentru a împiedica instituțiile financiare europene să achiziționeze obligațiuni sau orice alt instrument financiar emis de guvernul belarus și de instituțiile publice afiliate; salută faptul că Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare au suspendat finanțarea proiectelor din sectorul public din Belarus și solicită o anchetă cu privire la posibilitățile de a reorienta fondurile neutilizate către societatea civilă și către sectorul privat atunci când acesta nu are legătură cu regimul; invită Fondul Monetar Internațional și statele membre ale UE să nu acorde în niciun caz sprijin bugetar direct regimului și să se abțină de la utilizarea procesului special de tragere anunțat pentru 2021;
9. reamintește tuturor firmelor UE care își desfășoară activitatea în Belarus de apelul anterior prin care li se cerea să dea dovadă de o diligență deosebită și să își asume responsabilitatea de a respecta drepturile omului, în conformitate cu Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului; în plus, le solicită să se abțină de la orice investiție nouă și, de asemenea, să protesteze public împotriva represiunii continue exercitate de autoritățile belaruse în această țară; accentuează că niciun software, niciun echipament antirevoltă și niciun alt tip de echipament care ar putea fi

utilizat de regim pentru a comite și mai multe acte de violență și opresiune nu ar trebui să fie exportat de pe teritoriul UE către Belarus sau de la filialele firmelor din UE care își desfășoară activitatea în țări terțe;

10. invită Consiliul, Comisia și Vicepreședintele Comisiei/Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) să coordoneze îndeaproape sancțiunile economice și sectoriale cu parteneri care împărtășesc aceeași viziune, cum ar fi SUA, Canada sau Regatul Unit, și să vizeze cooperarea cu partenerii UE și alinierea în mare măsură cu aceștia, în special în vecinătatea europeană, de exemplu cu Ucraina, pentru un impact cât mai mare al sancțiunilor asupra regimului belarus;
11. invită Consiliul să adopte rapid măsuri restrictive suplimentare împotriva unui număr semnificativ mai mare de funcționari belaruși responsabili de represiune, tortură și rele tratamente, inclusiv judecători, procurori, agenți de poliție, membri ai personalului din penitenciare, membri ai parlamentului și ai guvernului, precum și agenți care lucrează pentru regim în domeniul propagandei, al mass-mediei, al dezinformării și al discursurilor de incitare la ură, având în vedere că au fost deja arestați sau amendați peste 35 000 de cetățeni belaruși pașnici și au fost deschise peste 3 000 de dosare penale pentru participarea pașnică la protestele antiguvernamentale, nefiind deschis niciun dosar penal împotriva funcționarilor de stat implicați în represiune; recomandă Consiliului să îi includă pe cei care au participat la interceptarea recentă a unui avion civil al UE, de exemplu ofițerii de informații și autoritățile aeronautice;
12. subliniază că e nevoie să se mențină și extindă contactele și cooperarea cu reprezentanții forțelor democratice din Belarus la Minsk, Vilnius și Varșovia și, în special, cu Svetlana Țihanovskaia și cu membrii Consiliului de coordonare și ai managementului național anticriză; se alătură, prin urmare, apelurilor de a invita reprezentanții lor cu ocazia summitului G7 din 11-13 iunie 2021 și a summitului Parteneriatului Estic din 2021 și recomandă continuarea invitării acestora la reuniuni bilaterale de nivel înalt la nivel guvernamental, precum și la sesiuni parlamentare și reuniuni interparlamentare, și de a crea grupuri dedicate Belarusului în toate parlamentele naționale ale statelor membre ale UE;
13. îndeamnă VP/ÎR, Comisia, Consiliul și statele membre să continue să ridice problema situației din Belarus în toate organizațiile europene și internaționale relevante, cum ar fi OSCE sau ONU și organismele sale specializate, pentru a mobiliza o acțiune internațională urgentă dedicată situației din Belarus și pentru a depăși piedicile puse de Rusia și de alte țări în fața unei astfel de acțiuni;
14. invită Comisia să acorde în continuare asistență umanitară de urgență tuturor persoanelor vizate de represiune, precum și familiilor acestora; invită statele membre și oficiile lor consulare din Belarus să continue să acorde vize din motive umanitare și educaționale; invită statele membre să transpună în practică recomandările raportorului Mecanismului Moscova al OSCE în ceea ce privește acordarea azilului în cazurile de persecuție prevăzute de Convenția de la Geneva privind refugiații și să faciliteze și mai mult procedura de eliberare a vizelor de urgență și de oferire de adăpost temporar în țările UE; își reiterează apelul adresat delegației UE și reprezentanțelor diplomatice naționale din Belarus de a monitoriza îndeaproape situația și procesele prizonierilor politici, de a le oferi acestora și familiilor lor orice sprijin de care ar putea avea nevoie și

de a-și coordona eforturile pentru a asigura eliberarea lor rapidă; în acest sens, solicită regimului să pună capăt imediat oricăror acțiuni care vizează să intimideze sau să hărțuiască membrii serviciilor diplomatice naționale sau europene, în conformitate cu obligațiile internaționale ce revin Belarusului în temeiul convențiilor de la Viena cu privire la relațiile diplomatice și la relațiile consulare, în special în ceea ce privește misiunile serviciilor diplomatice de a colecta informații privind încălcările drepturilor omului și procesele politizate ale activiștilor;

15. invită Comisia și VP/ÎR ca, împreună cu ONU, OSCE și partenerii internaționali, să stabilească asistența concretă pe care UE ar putea să o acorde eforturilor internaționale depuse pentru organizarea unei conferințe internaționale la nivel înalt dedicate soluționării crizei din Belarus, pentru anchetarea și urmărirea penală a infracțiunilor comise de autoritățile belaruse împotriva poporului din Belarus și pentru un rol de mediere al OSCE;
16. își reiterează apelul adresat UE de a iniția organizarea unei conferințe internaționale a donatorilor pentru un Belarus democratic, care să reunească instituțiile financiare internaționale, țările G7, statele membre și instituțiile UE și alte părți care doresc să ofere un pachet financiar în valoare de mai multe miliarde de euro pentru a sprijini viitoarele eforturi de reformă și restructurarea economiei; regretă că, până în prezent, nu au fost luate măsuri în acest sens; salută prezentarea de către Comisie a pachetului său de sprijin economic în valoare de 3 miliarde EUR pentru un viitor Belarus democratic;
17. invită Comisia și statele membre să își majoreze sprijinul acordat mass-mediei independente din Belarus, inclusiv proiectelor pe canalele YouTube și Telegram;
18. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Consiliului European, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și autorităților Republicii Belarus.